ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 10ης Ιουλίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Προσέγγιση των νομοθεσιών – Διανοητική ιδιοκτησία – Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων – Οδηγία 2006/115/ΕΟΚ – Άρθρο 8, παράγραφος 2 – Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και παρουσίαση στο κοινό – Οδηγία 2014/26/ΕΕ – Άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο – Αδειοδότηση – Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές – Έννοιες της "εύλογης αμοιβής" και της "κατάλληλης αμοιβής" – Κριτήρια εκτιμήσεως του εύλογου ή κατάλληλου χαρακτήρα – Άρθρο 17, παράγραφος 2, και άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Θεμελιώδες δικαίωμα στην προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας – Εμβέλεια και ερμηνεία των δικαιωμάτων και των αρχών – Εθνική ρύθμιση η οποία καταργεί σύστημα κατ' αποκοπήν ελάχιστης αμοιβής»

Στην υπόθεση C-37/24,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου, Ρουμανία) με απόφαση της 23ης Μαΐου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Ιανουαρίου 2024, στο πλαίσιο της δίκης

Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR)

κατά

DADA Music SRL,

παρισταμένης της:

Asociația Radiourilor Locale și Regionale (ARLR),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Kumin, πρόεδρο τμήματος, I. Ziemele (εισηγήτρια) και S. Gervasoni, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: R. I. Şereş, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Δεκεμβρίου 2024,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR), εκπροσωπούμενη από τους G. Cracea και A. Strătulă, avocați,

– η DADA Music SRL, εκπροσωπούμενη από τον M.-C. Furtună, avocat,

– η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις E. Gane, L. Ghiță και A. Rotăreanu,

– η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την D. Elkan, τον M. D. B. Jespersen και την C. A. S. Maertens,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον A. Biolan και την J. Samnadda,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ 2006, L 376, σ. 28), και του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά (ΕΕ 2014, L 84, σ. 72), σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Uniunea Producătorilor de Fonograme din România (UPFR) [ενώσεως παραγωγών φωνογραφημάτων Ρουμανίας (UPFR)], οργανισμού συλλογικής διαχειρίσεως των συγγενικών δικαιωμάτων των παραγωγών φωνογραφημάτων, και της DADA Music SRL, η οποία εκμεταλλεύεται τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό, με αντικείμενο την καταβολή ελάχιστης κατ' αποκοπήν αμοιβής από την τελευταία.

Το νομικό πλαίσιο

Το διεθνές δίκαιο

Η Σύμβαση της Βέρνης

3 Η Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, η οποία υπεγράφη στη Βέρνη στις 9 Σεπτεμβρίου 1886 (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), όπως τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (στο εξής: Σύμβαση της Βέρνης), η οποία υπογράφηκε από όλα τα κράτη μέλη, προβλέπει στο άρθρο 11δις, παράγραφοι 1 και 2, τα εξής:

«1) Οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν:
1° τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση των έργων τους ή την παρουσίαση στο κοινό των έργων αυτών με κάθε άλλο μέσο που χρησιμεύει για την ασύρματη μετάδοση σημάτων, ήχων ή εικόνων·

[…]

2) Εναπόκειται στις νομοθεσίες των χωρών της Ένωσης [που ιδρύθηκε με τη Σύμβαση αυτή] να ρυθμίζουν τους όρους ασκήσεως των δικαιωμάτων [των δημιουργών λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων] […]. Δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να προσβάλλουν το δικαίωμα […] που ανήκει στον δημιουργό να λαμβάνει εύλογη αμοιβή καθοριζόμενη, ελλείψει φιλικού διακανονισμού, από την αρμόδια αρχή.»

Η Συνθήκη WPPT

4 Στις 20 Δεκεμβρίου 1996 συνήφθησαν στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) η Συνθήκη του ΠΟΔΙ για την πνευματική ιδιοκτησία και η Συνθήκη του ΠΟΔΙ για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα (στο εξής: Συνθήκη WPPT). Οι Συνθήκες αυτές ενεκρίθησαν εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με την απόφαση 2000/278/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 2000, σχετικά με την έγκριση, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης του ΠΟΔΙ για την πνευματική ιδιοκτησία και της συνθήκης του ΠΟΔΙ για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα (ΕΕ 2000, L 89, σ. 6), και τέθηκαν σε ισχύ, όσον αφορά την Ένωση, στις 14 Μαρτίου 2010.

5 Το άρθρο 15 της Συνθήκης WPPT, το οποίο επιγράφεται «Δικαίωμα αμοιβής για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό», ορίζει στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1) Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων έχουν δικαίωμα ενιαίας και εύλογης αμοιβής για την άμεση ή έμμεση χρήση των φωνογραφημάτων τους που δημοσιεύονται για εμπορικούς σκοπούς, για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιαδήποτε παρουσίαση στο κοινό.

2) Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ορίσουν στις εθνικές νομοθεσίες τους ότι η ενιαία και εύλογη αμοιβή μπορεί να ζητηθεί από τον χρήστη εκ μέρους του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη ή εκ μέρους του παραγωγού του φωνογραφήματος ή και από τους δύο. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να θεσπίσουν εθνικές νομοθετικές διατάξεις οι οποίες, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη και του παραγωγού φωνογραφήματος, προβλέπουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους κατανέμεται η ενιαία και εύλογη αμοιβή μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων.»

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2006/115

6 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 7 και 12 της οδηγίας 2006/115 έχουν ως εξής:

«(5) Για τη συνέχεια του δημιουργικού και καλλιτεχνικού έργου των δημιουργών και των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών είναι αναγκαία η ύπαρξη επαρκούς εισοδήματος και οι επενδύσεις που απαιτούνται, ιδίως για την παραγωγή φωνογραφημάτων και ταινιών, είναι ιδιαίτερα υψηλές και ριψοκίνδυνες. Η δυνατότητα πραγματοποίησης του εν λόγω εισοδήματος και απόσβεσης των επενδυόμενων ποσών μπορεί να διασφαλιστεί αποτελεσματικά μόνο με την ενδεδειγμένη έννομη προστασία των εν λόγω δικαιούχων.

[…]

(7) Πρέπει να υπάρξει προσέγγιση στις νομοθεσίες των κρατών μελών, με τρόπο που να μην αντιβαίνει στις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες βασίζεται η πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα πολλών κρατών μελών.

[…]

(12) Είναι αναγκαίο να καθιερωθεί σύστημα με το οποίο θα διασφαλίζεται ότι οι δημιουργοί και οι καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές λαμβάνουν εύλογη αμοιβή από την οποία δεν χωρεί παραίτηση και έχουν τη δυνατότητα να αναθέτουν τη διαχείριση αυτού του δικαιώματος σε εταιρείες συλλογικής διαχείρισης που τους εκπροσωπούν.»

7 Το άρθρο 8 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και παρουσίαση στο κοινό», όριζε στην παράγραφο 2 τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη προβλέπουν ένα δικαίωμα προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα το οποίο εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς ή μια αναπαραγωγή του φωνογραφήματος αυτού χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό και προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών των φωνογραφημάτων. Τα κράτη μέλη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και παραγωγών φωνογραφημάτων, μπορούν να θεσπίζουν τους όρους για την κατανομή της αμοιβής αυτής μεταξύ τους.»

Η οδηγία 2014/26

8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 και 31 της οδηγίας 2014/26 έχουν ως ακολούθως:

«(2) […] Συνήθως εναπόκειται στον δικαιούχο να επιλέξει μεταξύ της ατομικής ή συλλογικής διαχείρισης των χρηστών του, εκτός εάν τα κράτη μέλη προβλέπουν διαφορετικά, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ένωσης και των κρατών μελών της. […]

[…]

(31) […] Είναι σκόπιμο να απαιτείται από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης να καθορίζουν τέλος αδειοδότησης ή αμοιβή που να είναι εύλογη σε σχέση, μεταξύ άλλων, με την οικονομική αξία της χρήσης των δικαιωμάτων σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο. […]»

9 Το άρθρο 12 της οδηγίας αυτής, με τίτλο «Κρατήσεις», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που δικαιούχος εξουσιοδοτεί οργανισμό συλλογικής διαχείρισης να διαχειρίζεται τα δικαιώματά του, ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης παρέχει στον δικαιούχο πληροφορίες σχετικά με τα τέλη διαχείρισης και τις λοιπές κρατήσεις επί των εσόδων από τα δικαιώματα και επί των τυχόν εσόδων από την επένδυση των εσόδων από τα δικαιώματα, πριν λάβει τη συναίνεσή του για τη διαχείριση των δικαιωμάτων του.»

10 Το άρθρο 16 της εν λόγω οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αδειοδότηση», προβλέπει στην παράγραφο 2, δεύτερο εδάφιο, τα εξής:

«Οι δικαιούχοι θα πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλη αμοιβή για τη χρήση των δικαιωμάτων. Οι χρεώσεις για τα αποκλειστικά δικαιώματα και τα δικαιώματα αμοιβής είναι εύλογα, μεταξύ άλλων, σε σχέση με την οικονομική αξία της χρήσης των δικαιωμάτων στο εμπόριο, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και του πεδίου χρήσης των έργων και άλλων αντικειμένων, καθώς και σε σχέση με την οικονομική αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης θα πρέπει να ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο χρήστη για τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των χρεώσεων αυτών.»

11 Το άρθρο 17 της οδηγίας επιγράφεται «Υποχρεώσεις των χρηστών» και προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διατάξεις προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι χρήστες παρέχουν στον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, βάσει συμφωνηθέντος ή προκαθορισμένου χρόνου και μορφότυπου, τις συναφείς πληροφορίες που διαθέτουν σχετικά με τη χρήση των δικαιωμάτων που εκπροσωπεί ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης, οι οποίες είναι αναγκαίες αφενός για την είσπραξη των εσόδων από τα δικαιώματα και αφετέρου για τη διανομή και καταβολή των ποσών που οφείλονται στους δικαιούχους. […]»

Το ρουμανικό δίκαιο

Ο νόμος περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

12 Το άρθρο 112 του Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (νόμου 8/1996 περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων), της 14ης Μαρτίου 1996 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 60, της 26ης Μαρτίου 1996, όπως αναδημοσιεύθηκε στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 489, της 14ης Ιουνίου 2018, στο εξής: νόμος περί δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας), ορίζει τα εξής:

«1. Οι καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων έχουν δικαίωμα ενιαίας και εύλογης αμοιβής για την άμεση ή έμμεση χρήση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή για την αναπαραγωγή τους με ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή με οποιοδήποτε μέσο παρουσιάσεως στο κοινό.

2. Το ύψος της αμοιβής αυτής καθορίζεται βάσει μεθοδολογιών, σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 163 έως 165.

[…]»

13 Το άρθρο 145 του νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προβλέπει τα εξής:

«Η συλλογική διαχείριση είναι υποχρεωτική για την άσκηση των ακόλουθων δικαιωμάτων:

[…]

c) το δικαίωμα ραδιοφωνικής μεταδόσεως μουσικών έργων·

d) το δικαίωμα ενιαίας εύλογης αμοιβής που αναγνωρίζεται στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και στους παραγωγούς φωνογραφημάτων για την παρουσίαση στο κοινό και τη ραδιοφωνική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή αναπαραγωγών των φωνογραφημάτων αυτών·

[…]».

14 Το άρθρο 164 του εν λόγω νόμου προβλέπει τα εξής:

«1. Η μεθοδολογία αποτελεί αντικείμενο διαπραγματεύσεως μεταξύ των οργανισμών συλλογικής διαχειρίσεως και των εκπροσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 163, παράγραφος 3, στοιχεία b) και c), σύμφωνα με τα ακόλουθα κύρια κριτήρια:

a) την κατηγορία των δικαιούχων, τα είδη των έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας, καθώς και τον τομέα στον οποίο διεξάγεται η διαπραγμάτευση·

b) την κατηγορία χρηστών που εκπροσωπούνται στις διαπραγματεύσεις από τις συνεταιριστικές δομές ή από άλλους χρήστες που έχουν οριστεί για διαπραγμάτευση·

c) το ρεπερτόριο που διαχειρίζεται ο οργανισμός συλλογικής διαχειρίσεως, για τα μέλη του, καθώς και για τα μέλη άλλων παρόμοιων αλλοδαπών οργανισμών, βάσει συμβάσεων αμοιβαιότητας·

d) το ποσοστό στο οποίο χρησιμοποιείται το ρεπερτόριο που διαχειρίζεται οργανισμός συλλογικής διαχειρίσεως·

e) το ποσοστό των χρήσεων για τις οποίες ο χρήστης έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις πληρωμής που υπέχει μέσω συμβάσεων που συνάπτονται απευθείας με τους δικαιούχους·

f) τα έσοδα που αποκομίζουν οι χρήστες της δραστηριότητας που χρησιμοποιεί το ρεπερτόριο για τη χρήση του οποίου αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως οι μεθοδολογίες·

g) την ευρωπαϊκή πρακτική όσον αφορά τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων μεταξύ των χρηστών και των οργανισμών συλλογικής διαχειρίσεως.

2. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχειρίσεως δύνανται, στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων, να απαιτούν από την ίδια κατηγορία χρηστών κατ' αποκοπήν ή αναλογική αμοιβή, υπολογιζόμενη βάσει των εσόδων που πραγματοποιεί ο χρήστης χάρη στη δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας χρησιμοποιείται το ρεπερτόριο ή, ελλείψει εσόδων, δαπάνες που προκύπτουν από τη χρήση του. Για τη δραστηριότητα της ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων, οι οργανισμοί συλλογικής διαχειρίσεως δύνανται να απαιτούν μόνο ποσοστιαίες αμοιβές, οι οποίες διαφοροποιούνται κατ' ευθείαν αναλογίαν προς το ποσοστό της χρήσεως από κάθε χρήστη, τηλεοπτικό ή ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό, του ρεπερτορίου που τελεί υπό συλλογική διαχείριση στο πλαίσιο της δραστηριότητας αυτής.

3. Οι αμοιβές που προβλέπονται στην παράγραφο 2 πρέπει να είναι εύλογες σε σχέση με την οικονομική αξία και το ποσοστό χρήσεως των εν λόγω δικαιωμάτων, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως και της εκτάσεως της χρήσεως των έργων και άλλων προστατευόμενων αντικειμένων καθώς και της οικονομικής αξίας της υπηρεσίας που παρέχεται από τον οργανισμό συλλογικής διαχειρίσεως. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχειρίσεως και οι χρήστες πρέπει να αιτιολογούν τον τρόπο καθορισμού των αμοιβών αυτών.»

15 Κατά το άρθρο 166 του εν λόγω νόμου:

«1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχειρίσεως, οι χρήστες ή οι οργανώσεις των χρηστών που αναφέρονται στο άρθρο 163 παράγραφος 3, στοιχεία b) και c), μπορούν να υποβάλουν νέα αίτηση για την έναρξη των διαδικασιών διαπραγματεύσεως των τιμολογίων και των μεθοδολογιών μόνον τρία έτη μετά τη δημοσίευσή τους στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I.

2. Στην περίπτωση των διαπραγματεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 114, παράγραφος 4, οιοδήποτε από τα μέρη μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση για την έναρξη διαδικασιών διαπραγματεύσεως περί των μεθοδολογιών μόλις τρία έτη μετά την τελική δημοσίευσή τους στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I.

3. Μέχρι τη δημοσίευση των νέων μεθοδολογιών, οι παλαιές μεθοδολογίες εξακολουθούν να ισχύουν.»

Ο νόμος αριθ. 74/2018

16 Το άρθρο II του Legea nr. 74/2018 pentru modificarea si completarea legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (νόμου 74/2018 περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του νόμου 8/1996 περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων), της 22ας Μαρτίου 2018 (*Monitorul Oficial al României*, μέρος I, αριθ. 268, της 27ης Μαρτίου 2018), ο οποίος ισχύει από τις 30 Μαρτίου 2018, προβλέπει στις παραγράφους 2 και 3 τα εξής:

«2. Οι μεθοδολογίες που προβλέπονται στο άρθρο 131 του [νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας], όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, παραμένουν σε ισχύ μέχρι τη λήξη της διάρκειας για την οποία θεσπίσθηκαν.

3. Οι διατάξεις των μεθοδολογιών που καταρτίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 131 και 131^1 του [νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας], όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, οι οποίες προβλέπουν σταθερά ή ελάχιστα ποσά/αμοιβές που εφαρμόζονται στην περίπτωση ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως και αντιβαίνουν στις διατάξεις του άρθρου 131^1, παράγραφος 2, όπως τροποποιήθηκαν με τον παρόντα νόμο, παύουν να εφαρμόζονται μετά την παρέλευση 90 ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στη *Monitorul Oficial al României*, μέρος I.»

Η μεθοδολογία σχετικά με τις αμοιβές

17 Η metodologia privind remunerația datorata artiștilor interpreți sau executanți și producătorilor de fonograme pentru radiu difuzarea fonogramelor publicate în scop comercial ori a reproducerilor acestora de către organismele de Radiodifuziune (μεθοδολογία περί αμοιβών των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή για αναπαραγωγή τους από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, στο εξής: μεθοδολογία περί αμοιβών) προβλέπει στα σημεία 4 έως 6 τα εξής:

«4. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, οι οποίοι καλούνται “χρήστες” κατά την έννοια της παρούσας μεθοδολογίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν ανά τρίμηνο στους οργανισμούς συλλογικής διαχειρίσεως που έχει ορίσει το [Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ρουμανικό γραφείο δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας)] ως υπεύθυνους για την είσπραξη των αμοιβών των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, αμοιβή για τα περιουσιακά δικαιώματα που συνδέονται με τη χρήση των εμπορικών φωνογραφημάτων ή των αναπαραγωγών τους, η οποία καθορίζεται με την εφαρμογή ενός ποσοστού, σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα, επί της βάσης υπολογισμού που περιλαμβάνεται στο σημείο 5 της μεθοδολογίας, για κάθε ραδιοφωνικό σταθμό τον οποίο κατέχουν.

Ποσοστό χρήσεως εμπορικών φωνογραφημάτων στα προγράμματα	Ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και παραγωγοί φωνογραφημάτων
Έως 35 %	1,8 %
Από 35 % έως 65 %	2,4 %
Πέραν του 65 %	3 %

Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί υποχρεούνται να καταβάλλουν ανά τρίμηνο στους οργανισμούς συλλογικής διαχειρίσεως που έχει ορίσει το [Oficiul Român pentru Drepturile de Autor] ως υπεύθυνους για την είσπραξη των αμοιβών των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, αμοιβή για τα περιουσιακά δικαιώματα που συνδέονται με τη χρήση των φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς ή των αναπαραγωγών τους, η οποία υπολογίζεται εφαρμόζοντας επί του συνόλου των μηνιαίων ακαθάριστων εσόδων από τη δραστηριότητα της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης ποσοστό 3 % σε περίπτωση χρήσης των φωνογραφημάτων σε ποσοστό 100 % του συνολικού χρόνου μετάδοσης των προγραμμάτων. Σε περίπτωση μικρότερης χρήσεως, το ποσοστό του 3 % μειώνεται ευθέως αναλόγως προς την έκταση της χρήσεως των φωνογραφημάτων σε σχέση με τον συνολικό χρόνο μεταδόσεως των προγραμμάτων.

[…]

5. Η βάση υπολογισμού επί της οποίας εφαρμόζονται τα ποσοστά που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 3 συνίσταται στα συνολικά μηνιαία ακαθάριστα έσοδα, μείον τον φόρο προστιθέμενης αξίας, που αποκτούν οι χρήστες από τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικώς αλλά όχι περιοριστικώς, των εσόδων από διαφήμιση, πωλήσεις, συνδρομές, ανακοινώσεις και πληροφορίες, τηλεφωνικές κλήσεις και μηνύματα SMS με πρόσθετη χρέωση, χορηγίες, ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς διαγωνισμούς και παιχνίδια, εκμίσθωση χώρων μεταδόσεως, άλλες οικονομικές συνεισφορές, άδειες λήψεως, έσοδα από ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές κατά παραγγελία, έσοδα από ενώσεις ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση. Η βάση υπολογισμού περιλαμβάνει επίσης έσοδα τρίτων εταιριών, ιδίως εταιριών παραγωγής και αγοράς διαφημίσεων, καθόσον τα έσοδα αυτά εισπράττονται από τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως του χρήστη η οποία αντιστοιχεί στα φωνογραφήματα που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς και μεταδίδονται ραδιοτηλεοπτικώς, και καθόσον υφίσταται αθέμιτη μετάδοση, κατά παράβαση των καλόπιστων εμπορικών πρακτικών που χαρακτηρίζουν τον οικείο τομέα.

Ελλείψει εσόδων, η βάση υπολογισμού αποτελείται από το σύνολο των δαπανών που πραγματοποίησε ο χρήστης για τη ραδιοτηλεοπτική δραστηριότητα (όπως δαπάνες προσωπικού, δαπάνες για υπηρεσίες που παρέχονται από τρίτους, αγορές πάσης φύσεως κ.λπ.) κατά τη διάρκεια του τριμήνου για το οποίο οφείλεται η αμοιβή.

6. Τα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή ποσοστών επί της βάσεως υπολογισμού δεν μπορούν να είναι κατώτερα από το ισοδύναμο σε [ρουμανικά λέι] (RON), υπολογιζόμενο βάσει της τιμής της BNR [Banca Națională a României (Εθνική Τράπεζα της Ρουμανίας)] κατά την ημέρα λήξεως, των 500 ευρώ ανά τρίμηνο, ως ελάχιστη αμοιβή την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν, ή των 1 000 ευρώ ανά τρίμηνο, ως ελάχιστη αμοιβή την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε εγχώριο ραδιοφωνικό σταθμό που κατέχουν.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

18 Στις 20 Οκτωβρίου 2011 η UPFR, οργανισμός συλλογικής διαχειρίσεως των συγγενικών δικαιωμάτων των παραγωγών φωνογραφημάτων, συνήψε με την DADA Music, η οποία εκμεταλλεύεται τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό, μη αποκλειστική σύμβαση παραχωρήσεως αδείας για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση εμπορικών φωνογραφημάτων. Δυνάμει της συμβάσεως αυτής,

η DADA Music απέκτησε το δικαίωμα μεταδόσεως των φωνογραφημάτων αυτών μέσω του ραδιοφωνικού της καναλιού, αναλαμβάνοντας τη συνακόλουθη υποχρέωση καταβολής της αμοιβής την οποία προβλέπει η μεθοδολογία που καθορίζει τον υπολογισμό της.

19 Η εν λόγω σύμβαση προέβλεπε ότι, ανάλογα με το ποσοστό της χρήσεως των φωνογραφημάτων στα ραδιοφωνικά προγράμματα, η DADA Music όφειλε στην UPFR ποσοστιαία αμοιβή, υπολογιζόμενη επί του συνόλου των εσόδων της ή, ελλείψει εσόδων, επί του συνόλου των δαπανών της για τη δραστηριότητα της ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως.

20 Κατά την ίδια σύμβαση, η κατ' αυτόν τον τρόπο οφειλόμενη αμοιβή δεν μπορούσε να είναι κατώτερη από ένα κατ' αποκοπήν ποσό που αντιστοιχούσε σε ρουμανικά λέι ύψους 250 ευρώ ανά τρίμηνο, ως ελάχιστη αμοιβή οφειλόμενη από τους χρήστες την οποία οφείλουν οι χρήστες για κάθε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό τον οποίον κατέχουν, ή 500 ευρώ ανά τρίμηνο, που αντιπροσώπευε την ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή που όφειλαν οι χρήστες για κάθε εγχώριο ραδιοφωνικό σταθμό τον οποίον κατέχουν, σύμφωνα με τη μεθοδολογία περί αμοιβών.

21 Κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του νόμου 74/2018, ο οποίος κατήργησε, από 90 ημέρες μετά τη δημοσίευσή του, τις διατάξεις σχετικά με τις ελάχιστες αμοιβές που ισχύουν για τη ραδιοτηλεόραση, η DADA Music αρνήθηκε να συνεχίσει να καταβάλλει την κατ' αποκοπήν αμοιβή, θεωρώντας ότι ο νόμος αυτός είχε άμεση εφαρμογή και ότι όφειλε να καταβάλει αμοιβή μόνο σε συνάρτηση με τα πράγματι εισπραχθέντα έσοδα.

22 Η UPFR, από την πλευρά της, υποστήριξε ότι η ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή, υπολογιζόμενη σύμφωνα με τη μεθοδολογία περί αμοιβών, εξακολουθούσε να οφείλεται έως ότου τεθεί σε ισχύ νέα μεθοδολογία.

23 Στις 24 Ιουνίου 2019 η UPFR άσκησε ενώπιον του Tribunalul București (πρωτοδικείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία) αγωγή με την οποία ζήτησε να υποχρεωθεί η DADA Music να της καταβάλει τα οφειλόμενα δυνάμει της συμβάσεως παραχωρήσεως αδείας εκμεταλλεύσεως ποσά, σύμφωνα με τη μεθοδολογία περί αμοιβών.

24 Στις 28 Ιανουαρίου 2022 το δικαστήριο αυτό δέχθηκε εν μέρει την αγωγή και υποχρέωσε την DADA Music να καταβάλει στην UPFR το ποσό των 16,13 RON (περίπου 3 ευρώ) καθώς και το ποσό των 70,68 RON (περίπου 14 ευρώ) ως τόκους υπερημερίας. Κατ' ουσίαν, το δικαστήριο έκρινε ότι τόσο το άρθρο 164, παράγραφος 2, του νόμου περί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας όσο και το άρθρο ΙΙ του νόμου 74/2018 είχαν εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι διατάξεις σχετικά με την ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή δεν ίσχυαν πλέον κατά την επίμαχη περίοδο, έκρινε ότι, για το χρονικό αυτό διάστημα, οφειλόταν μόνον ποσοστιαία αμοιβή, η οποία αντιστοιχούσε στα πράγματι εισπραχθέντα εισοδήματα, αποκλειομένης οποιασδήποτε ελάχιστης κατ' αποκοπήν αμοιβής.

25 Η UPFR και η DADA Music άσκησαν έφεση κατά της πρωτόδικης αποφάσεως ενώπιον του Curtea de Apel București (εφετείου Βουκουρεστίου, Ρουμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

26 Προς στήριξη της εφέσεώς του, η UPFR ισχυρίσθηκε, κατ' ουσίαν, ότι οι διατάξεις του άρθρου ΙΙ του νόμου 74/2018 είχαν εφαρμογή μόνο στο πλαίσιο της θέσεως σε ισχύ νέας μεθοδολογίας. Μέχρι να τεθεί σε ισχύ, η μεθοδολογία περί αμοιβών εξακολουθούσε να εφαρμόζεται πλήρως. Κατά την UPFR, αν οι διατάξεις αυτές έπρεπε να ερμηνευθούν ως έχουσες άμεση εφαρμογή εν προκειμένω, τότε θα ήταν αντίθετες προς το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και προς το άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 2014/26.

27 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι τίθεται, εν προκειμένω, το ζήτημα αν το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 52 του Χάρτη, αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία δεν διασφαλίζει ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή στους δικαιούχους που εκπροσωπούνται από τους οργανισμούς συλλογικής διαχειρίσεως, ανεξαρτήτως των εσόδων που πραγματοποιούν ή των δαπανών στις οποίες υποβάλλονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί.

28 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί, πρώτον, ότι κανένα στοιχείο των προαναφερθεισών διατάξεων δεν φαίνεται να δικαιολογεί ερμηνεία κατά την οποία είναι υποχρεωτική η πρόβλεψη ελάχιστης κατ' αποκοπήν αμοιβής.

29 Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το άρθρο ΙΙ του νόμου 74/2018 καταργεί, με άμεση ισχύ, υπέρ των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, ένα στοιχείο του εφαρμοστέου συστήματος αμοιβών, χωρίς να τροποποιεί τα κριτήρια υπολογισμού τους και χωρίς να προβλέπει μέγιστη προθεσμία για τη σύναψη νέων συμφωνιών για τον καθορισμό του ύψους της εύλογης αμοιβής, η δε υφιστάμενη κατάσταση μεταβάλλεται υπέρ των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, χωρίς να προβλέπεται σύστημα που να διασφαλίζει ότι οι οφειλόμενες στον παραγωγό φωνογραφημάτων αμοιβές είναι εύλογες.

30 Τρίτον, όσον αφορά τον δίκαιο και εύλογο χαρακτήρα της αμοιβής, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση αυτή, τα οποία εμπίπτουν στο δίκαιο της Ένωσης. Ειδικότερα, ερωτά αν, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η αμοιβή που οφείλεται κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων που καθορίζει η νομοθεσία είναι αμελητέα, μπορεί ή οφείλει να εφαρμόσει εναλλακτικά κριτήρια προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν επαρκή αμοιβή.

31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«[1)] Έχουν το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας [2006/115] καθώς και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας [2014/26], σε συνδυασμό με τα άρθρα 17 και 52 του [Χάρτη] την έννοια ότι […] αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση η οποία δεν διασφαλίζει (κατ' αποκοπήν) ελάχιστη εύλογη αμοιβή των δικαιούχων (παραγωγών φωνογραφημάτων) που εκπροσωπούνται από οργανισμούς συλλογικής διαχειρίσεως, ανεξαρτήτως των εσόδων που αποκτούν ή τις δαπάνες με τις οποίες βαρύνονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί;

2) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, αντιτίθενται τα ως άνω άρθρα σε εθνική ρύθμιση η οποία καταργεί, με άμεση ισχύ, τις (κατ' αποκοπήν) ελάχιστες αμοιβές οι οποίες είχαν καθορισθεί βάσει μεθοδολογίας που αποτέλεσε αντικείμενο προηγούμενης διαπραγματεύσεως μεταξύ του οργανισμού συλλογικής διαχειρίσεως και των χρηστών, χωρίς να τροποποιεί τα κριτήρια υπολογισμού των αμοιβών και χωρίς να προβλέπει μέγιστη προθεσμία για τη διαπραγμάτευση νέων συμφωνιών (μεθοδολογιών) για τον καθορισμό του ύψους των εύλογων αμοιβών;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στα δύο πρώτα ερωτήματα, δικαιούται και υποχρεούται ενδεχομένως το εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι ποσοστιαίες αμοιβές οι οποίες υπολογίζονται σε σχέση με τα πραγματικά έσοδα τα οποία δηλώνουν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί είναι δίκαιες και εύλογες, αντιστοίχως, για τους δικαιούχους,

αφενός, και για τους χρήστες, αφετέρου, ή, αντιθέτως, αν είναι προδήλως ευτελείς ή, ενδεχομένως, προδήλως υπερβολικές και ποια είναι τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση αυτή;

4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα, αν το εθνικό δικαστήριο διαπιστώσει ότι η οφειλόμενη αμοιβή βάσει της μεθοδολογίας η οποία τροποποιήθηκε με τη νέα εθνική νομοθεσία είναι ευτελής, δικαιούται και/ή υποχρεούται το εθνικό δικαστήριο να εφαρμόσει εναλλακτικά κριτήρια σε σχέση με εκείνο των δηλωθέντων εσόδων, όπως, για παράδειγμα, τον προσδιορισμό της αμοιβής με βάση τις δαπάνες με τις οποίες βαρύνονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί για τη δραστηριότητα ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως, την αμοιβή που καταβάλλεται από παρόμοιους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς ή άλλα παρόμοια κριτήρια, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν επαρκή αμοιβή, χωρίς να θίγονται τα νόμιμα συμφέροντα των χρηστών, ήτοι χωρίς οι αμοιβές να είναι ευτελείς, αλλά ούτε και υπερβολικά επαχθείς για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου και του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

32 Με το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115, το άρθρο 16 παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία δεν εγγυάται στους παραγωγούς φωνογραφημάτων κατ' αποκοπήν αμοιβή για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς και η οποία καταργεί, κατόπιν παρελεύσεως 90 ημερών από της δημοσιεύσεώς της, τις διατάξεις σχετικά με τις ελάχιστες κατ' αποκοπήν αμοιβές για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, οι οποίες θεσπίσθηκαν με την προϊσχύσασα μεθοδολογία, χωρίς ωστόσο να τροποποιεί τα κριτήρια υπολογισμού της αμοιβής και χωρίς να προβλέπει μέγιστη διάρκεια για την υιοθέτηση νέας μεθοδολογίας για τον καθορισμό του ύψους της.

33 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι ούτε το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 ούτε το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 παραπέμπουν στο δίκαιο των κρατών μελών όσον αφορά την ερμηνεία των εννοιών που περιλαμβάνονται σε αυτά.

34 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι από τις επιταγές τόσο της ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης όσο και της αρχής της ισότητας προκύπτει ότι στους όρους διατάξεως του δικαίου της Ένωσης η οποία δεν περιέχει ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό της εννοίας και του πεδίου εφαρμογής της πρέπει, κατά κανόνα, να δίδεται αυτοτελής και ομοιόμορφη ερμηνεία σε ολόκληρη την Ένωση, η οποία πρέπει να αναζητείται με βάση το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εν λόγω διάταξη και τον σκοπό τον οποίον αυτή επιδιώκει (αποφάσεις της 18ης Ιανουαρίου 1984, Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, σκέψη 11, και της 8ης Σεπτεμβρίου 2020, Recorded Artists Actors Performers, C-265/19, EU:C:2020:677, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

35 Κατά πρώτον, όσον αφορά τη διατύπωση των επίμαχων διατάξεων, το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 προβλέπει ότι η νομοθεσία των κρατών μελών πρέπει να διασφαλίζει ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα το οποίο εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς ή μια αναπαραγωγή του φωνογραφήματος αυτού χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοφωνική μετάδοση ή για οποιαδήποτε παρουσίαση στο κοινό και προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών των οικείων φωνογραφημάτων. Τα κράτη μέλη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και παραγωγών φωνογραφημάτων, μπορούν να θεσπίζουν τους όρους για την κατανομή της αμοιβής αυτής μεταξύ τους.

36 Κατά το γράμμα του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, οι δικαιούχοι λαμβάνουν κατάλληλη αμοιβή για τη χρήση των δικαιωμάτων τους. Οι χρεώσεις για τα αποκλειστικά δικαιώματα και τα δικαιώματα αμοιβής πρέπει να είναι εύλογα, μεταξύ άλλων, σε σχέση με την οικονομική αξία της χρήσεως των δικαιωμάτων στο εμπόριο, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως και του πεδίου χρήσεως των έργων και άλλων αντικειμένων, καθώς και σε σχέση με την οικονομική αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τον οργανισμό συλλογικής διαχειρίσεως. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχειρίσεως θα πρέπει να ενημερώνουν τον ενδιαφερόμενο χρήστη για τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των χρεώσεων αυτών.

37 Επομένως, ούτε από το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 ούτε από το γράμμα του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 προκύπτει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν στους δικαιούχους ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφήματος που εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς, δεδομένου ότι οι διατάξεις αυτές προβλέπουν, αντιστοίχως, ότι η αμοιβή πρέπει να είναι «εύλογη» ή «κατάλληλη». Πράγματι, ο όρος «ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή» συνεπάγεται, κατά το σύνηθες νόημά του στην καθομιλούμενη, αμοιβή η οποία μπορεί να μην έχει καμία σχέση με την οικονομική αξία της αμειβόμενης παροχής, ανεξαρτήτως του εύλογου ή κατάλληλου χαρακτήρα της.

38 Συναφώς, αφενός, μολονότι, βεβαίως, το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 αναφέρεται στην έννοια της «εύλογης αμοιβής», ενώ το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 περιέχει τον όρο «κατάλληλη αμοιβή», επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αμφότερες οι διατάξεις αυτές έχουν ως σκοπό να διασφαλίσουν την καταβολή στους δικαιούχους αμοιβής συνδεόμενης με την οικονομική αξία της παρεχόμενης υπηρεσίας. Αφετέρου, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, λαμβανομένης υπόψη της απαιτήσεως για ενότητα και συνοχή της έννομης τάξεως της Ένωσης, οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στις οδηγίες 2006/115 και 2014/26 πρέπει να έχουν την ίδια σημασία, εκτός εάν ο νομοθέτης της Ένωσης έχει εκφράσει, εντός συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου, διαφορετική βούληση (πρβλ. απόφαση της 31ης Μαΐου 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, σκέψη 28), οπότε οι έννοιες της «εύλογης αμοιβής» και της «κατάλληλης αμοιβής», οι οποίες χρησιμοποιούνται στις ανωτέρω οδηγίες, πρέπει να ερμηνεύονται ομοιόμορφα.

39 Κατά δεύτερον, όσον αφορά το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, υπενθυμίζεται ότι οι διατάξεις των ανωτέρω οδηγιών πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του διεθνούς δικαίου, ειδικότερα δε του συμβατικού δικαίου το οποίο οι εν λόγω οδηγίες σκοπούν ακριβώς να θέσουν σε εφαρμογή, όπως υπενθυμίζει η αιτιολογική σκέψη 7 της οδηγίας 2006/115

και, κατ' ουσίαν, η αιτιολογική σκέψη 2 της οδηγίας 2014/26 (πρβλ. απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2020, Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación, C-147/19, EU:C:2020:935, σκέψη 34).

40 Στο πλαίσιο αυτό, αφενός, το άρθρο 15, παράγραφος 1, της Συνθήκης WPPT προβλέπει ειδικώς ότι οι παραγωγοί φωνογραφημάτων έχουν δικαίωμα ενιαίας και εύλογης αμοιβής για τη χρήση των φωνογραφημάτων τους που δημοσιεύονται για εμπορικούς σκοπούς, για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιαδήποτε παρουσίαση στο κοινό. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η μεταφορά της υποχρέωσης αυτής στο δίκαιο της Ένωσης διασφαλιζόταν, κατά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης WPPT για την Ένωση, ήτοι στις 14 Μαρτίου 2010, από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2020, Recorded Artists Actors Performers, C-265/19, EU:C:2020:677, σκέψη 63).

41 Αφετέρου, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 συμπίπτουν κατ' ουσίαν με το άρθρο 11δις, παράγραφος 2, της Συμβάσεως της Βέρνης, η οποία αφορά ειδικώς, στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων. Πράγματι, το άρθρο 11δις, παράγραφος 2, της συμβάσεως αυτής προβλέπει, κατ' ουσίαν, ότι οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν, σε περίπτωση ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως των έργων αυτών, «εύλογη αμοιβή». Όταν, όμως, το Δικαστήριο προβαίνει σε ερμηνεία της έννοιας αυτής, στο πλαίσιο των ως άνω διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η ερμηνεία αυτή πραγματοποιείται κατά τρόπο συνάδοντα προς την εν λόγω συμβατική διάταξη κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου (πρβλ. απόφαση της 16ης Μαρτίου 2017, AKM, C-138/16, EU:C:2017:218, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

42 Συναφώς, από τον «οδηγό των Συνθηκών του ΠΟΔΙ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα», ένα ερμηνευτικό έγγραφο του ΠΟΔΙ το οποίο, χωρίς να έχει δεσμευτική νομική ισχύ, συμβάλλει εντούτοις στην ερμηνεία της Συμβάσεως της Βέρνης (πρβλ. απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2011, Football Association Premier League κ.λπ., C-403/08 και C-429/08, EU:C:2011:631, σκέψη 201 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), προκύπτει ότι η αμοιβή μπορεί να θεωρηθεί εύλογη μόνον αν αντιστοιχεί, κατά το μάλλον ή ήττον, στο ποσό της πληρωμής την οποία ο δημιουργός θα μπορούσε να συμφωνήσει, κατόπιν διαπραγματεύσεως, ελλείψει υποχρεωτικής αδείας εκμεταλλεύσεως.

43 Κατά τρίτον, όσον αφορά τους σκοπούς που επιδιώκουν οι οδηγίες 2006/115 και 2014/26, αφενός, οι αιτιολογικές σκέψεις 5 και 12 της οδηγίας 2006/115 διευκρινίζουν, κατ' ουσίαν, ότι η προσήκουσα έννομη προστασία των δικαιούχων πρέπει να διασφαλίζει στους δικαιούχους αυτούς τη δυνατότητα τόσο να εισπράττουν εύλογη αμοιβή, από την οποία δεν χωρεί παραίτηση, όσο και να αποσβένουν τις επενδύσεις που αφορούν, μεταξύ άλλων, την παραγωγή φωνογραφημάτων και ταινιών. Αφετέρου, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 31 της οδηγίας 2014/26, η αμοιβή των δικαιούχων, όταν καθορίζεται από οργανισμό συλλογικής διαχειρίσεως, πρέπει να είναι εύλογη σε σχέση, μεταξύ άλλων, με την οικονομική αξία της χρήσεως των δικαιωμάτων σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.

44 Υπό το πρίσμα των σκοπών αυτών, οι έννοιες της «εύλογης αμοιβής» ή της «κατάλληλης αμοιβής» πρέπει να ερμηνευθούν ως αποσκοπούσες στην επίτευξη δέουσας ισορροπίας μεταξύ του συμφέροντος των παραγωγών φωνογραφημάτων να εισπράττουν αμοιβή λόγω της ραδιοφωνικής μεταδόσεως συγκεκριμένου φωνογραφήματος και του συμφέροντος των τρίτων να μπορούν να μεταδίδουν ραδιοφωνικώς το εν λόγω φωνογράφημα υπό εύλογες προϋποθέσεις (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2003, SENA, C-245/00, EU:C:2003:68, σκέψη 36).

45 Η ανωτέρω αμοιβή, η οποία αντιστοιχεί στην αντιπαροχή της χρήσεως εμπορικού φωνογραφήματος, ειδικότερα για τους σκοπούς ραδιοφωνικής μεταδόσεως, συνεπάγεται ότι ο εύλογος χαρακτήρας της αναλύεται, ιδίως, ενόψει της αξίας της συγκεκριμένης χρήσεως στα πλαίσια των οικονομικών συναλλαγών (απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2003, SENA, C-245/00, EU:C:2003:68, σκέψη 37).

46 Ωστόσο, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει τα κράτη μέλη, τα οποία διαθέτουν περιθώριο εκτιμήσεως κατά τον καθορισμό των κριτηρίων εύλογης αμοιβής ή να επιβάλει γενικά και προκαθορισμένα για τον καθορισμό των κριτηρίων αυτών όρια. Αντιθέτως, μπορεί να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο τα στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορέσει να εκτιμήσει αν τα εθνικά κριτήρια καθορισμού της αμοιβής των παραγωγών φωνογραφημάτων είναι ικανά να διασφαλίσουν την εύλογη αμοιβή τους τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2003, SENA, C-245/00, EU:C:2003:68, σκέψη 40).

47 Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 δεν απαγορεύει υπόδειγμα υπολογισμού της εύλογης αμοιβής των καλλιτεχνών ερμηνευτών ή εκτελεστών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, εφόσον, μεταξύ άλλων, δεν αντίκειται σε καμία αρχή του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 6ης Φεβρουαρίου 2003, SENA, C-245/00, EU:C:2003:68, σκέψη 46).

48 Ως εκ τούτου, ο καθορισμός των κριτηρίων βάσει των οποίων καθορίζεται η εύλογη ή κατάλληλη αμοιβή πρέπει να γίνεται τηρουμένου του δικαίου της Ένωσης. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν μπορούν, προβαίνοντας στον ανωτέρω καθορισμό, να παραβούν τις διατάξεις του Χάρτη.

49 Πάντως, κατά το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ρητώς ως προς τη συμβατότητα με το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των κανόνων καθορισμού της αμοιβής των δικαιούχων οι οποίοι καθορίζονται με τον νόμο 74/2018, ο οποίος κατήργησε, 90 ημέρες μετά από τη δημοσίευσή του, τις διατάξεις περί κατ' αποκοπήν ελάχιστων αμοιβών που εφαρμόζονταν στις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις. Εντούτοις, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη, οι διατάξεις του απευθύνονται στα κράτη μέλη μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης.

50 Προκειμένου να κριθεί αν εθνικό μέτρο εμπίπτει στην «εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης», κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, του Χάρτη, πρέπει να εξακριβώνεται, μεταξύ άλλων στοιχείων, αν η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική ρύθμιση αποσκοπεί στην εφαρμογή διατάξεως του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, BPC Lux 2 κ.λπ., C-83/20, EU:C:2022:346, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

51 Εν προκειμένω, όταν οι δικαιούχοι και οι χρήστες δεν καταλήγουν σε συμφωνία ως προς τον τρόπο καθορισμού της αμοιβής των εν λόγω δικαιούχων, ο τρόπος αυτός καθορίζεται από τον νόμο 74/2018 σύμφωνα με κριτήρια που έχει καθορίσει η Ρουμανία κατά την άσκηση του περιθωρίου εκτιμήσεως το οποίο διαθέτει συναφώς. Πάντως, από την απόφαση περί παραπομπής φαίνεται να προκύπτει ότι οι διατάξεις του νόμου αυτού συνιστούν εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και, ειδικότερα, του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, όπερ εναπόκειται εντούτοις στο αιτούν δικαστήριο να επιβεβαιώσει.

52 Υπό τις συνθήκες αυτές, εναπόκειται στο κράτος μέλος να τηρήσει τις διατάξεις του Χάρτη και, ειδικότερα, το άρθρο 17, κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

53 Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι το άρθρο 17 του Χάρτη, το οποίο εμπνέεται από το άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, προβλέπει στην παράγραφο 1 ότι κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του και ότι ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας του, ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημιώσεως για την απώλειά της. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας μνημονεύεται ρητώς στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, λόγω της σημασίας της, οι δε εγγυήσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 εφαρμόζονται, εφόσον τούτο παρίσταται αναγκαίο, στη διανοητική ιδιοκτησία.

54 Από τη νομολογία προκύπτει ότι το δικαίωμα εύλογης αμοιβής συνιστά, εντός της Ένωσης, συγγενικό προς την πνευματική ιδιοκτησία δικαίωμα και, ως εκ τούτου, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2020, Recorded Artists Actors Performers, C-265/19, EU:C:2020:677, σκέψη 85 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

55 Επομένως, δεδομένου ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 διασφαλίζουν το δικαίωμα αμοιβής των δικαιούχων σε περίπτωση χρήσεως των δικαιωμάτων τους, εθνική ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία κατήργησε, κατόπιν παρελεύσεως 90 ημερών από της δημοσιεύσεώς της, τις διατάξεις περί κατ' αποκοπήν ελάχιστων αμοιβών που εφαρμόζονται στη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση μπορεί, ως εκ τούτου, να συνιστά περιορισμό της προστασίας του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη.

56 Πάντως, ούτε από τη διάταξη αυτή ούτε από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στην εν λόγω διάταξη, είναι απαραβίαστο και ότι, ως εκ τούτου, η προστασία του πρέπει να διασφαλίζεται κατά τρόπο απόλυτο (πρβλ. απόφαση της 26ης Απριλίου 2022, Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-401/19, EU:C:2022:297, σκέψη 92 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

57 Συναφώς, το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη δέχεται ότι μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με αυτόν, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ότι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων (αποφάσεις της 9ης Νοεμβρίου 2010, Volker und Markus Schecke και Eifert, C-92/09 και C-93/09, EU:C:2010:662, σκέψη 50, και της 5ης Μαΐου 2022, BPC Lux 2 κ.λπ., C-83/20, EU:C:2022:346, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

58 Μολονότι εναπόκειται εν τέλει στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά και να ερμηνεύσει την εθνική νομοθεσία, να κρίνει κατά πόσον οι απαιτήσεις τις οποίες αυτή προβλέπει πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το δίκαιο της Ένωσης, το Δικαστήριο, στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, είναι αρμόδιο να παράσχει, βάσει της δικογραφίας της υποθέσεως της κύριας δίκης καθώς και των γραπτών και προφορικών παρατηρήσεων που του έχουν υποβληθεί, χρήσιμα στοιχεία ώστε αυτό να είναι σε θέση να αποφανθεί επί της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Tecno*37, C-242/23, EU:C:2024:831, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

59 Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι οι περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη τους οποίους συνεπάγεται το επίμαχο στην κύρια δίκη καθεστώς προβλέπονται από τον νόμο 74/2018.

60 Δεύτερον, στο μέτρο που εθνική νομοθεσία η οποία δεν εγγυάται ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή για τους παραγωγούς φωνογραφημάτων, καθόσον κατήργησε, κατόπιν παρελεύσεως 90 ημερών από της δημοσιεύσεώς της, τις εφαρμοστέες στη ραδιοτηλεόραση διατάξεις σχετικά με την αμοιβή αυτή δεν συνεπάγεται στέρηση της ιδιοκτησίας, δεν δύναται να θίγει την ίδια την υπόσταση του δικαιώματος ιδιοκτησίας (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 5ης Μαΐου 2022, BPC Lux 2 κ.λπ., C-83/20, EU:C:2022:346, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Συγκεκριμένα, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι ο τρόπος τον οποίον προβλέπει η επίμαχη στην κύρια δίκη νομοθεσία για τον καθορισμό των αμοιβών των δικαιούχων είχε ως αποτέλεσμα την καταβολή σε αυτούς αμοιβής ανάλογης προς τα έσοδα που πράγματι εισέπραξαν οι τοπικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί.

61 Τρίτον, από τη δικογραφία αυτή προκύπτει ότι σκοπός του νόμου 74/2018 είναι η θέσπιση ενός συστήματος το οποίο να λαμβάνει υπόψη την οικονομική κατάσταση των τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών οι οποίοι, λόγω του περιορισμένου κοινού τους και των συχνά ισχνών εσόδων τους, δεν είναι σε θέση να επωμισθούν υπερβολικό κόστος σε σχέση με τα έσοδά τους. Υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, ο σκοπός αυτός είναι θεμιτός, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των σταθμών αυτών.

62 Τέταρτον, όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα του περιορισμού του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη σε σχέση με τον σκοπό τον οποίον επιδιώκει η επίμαχη στην κύρια δίκη νομοθεσία, προκύπτει, κατ' αρχάς, υπό την επιφύλαξη εξακριβώσεως από το αιτούν δικαστήριο, ότι ο καθορισμός της αμοιβής που οφείλεται στους δικαιούχους επί τη βάσει και μόνον των εσόδων των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών είναι πρόσφορος για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει η επίμαχη στην κύρια δίκη νομοθεσία, καθόσον καθιστά δυνατό να ληφθεί υπόψη η οικονομική δυνατότητα των τοπικών σταθμών.

63 Εν συνεχεία, όσον αφορά την αναγκαιότητα του μέτρου που προβλέπει η νομοθεσία αυτή, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, λαμβάνοντας υπόψη το υπομνησθέν στη σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτει η Ρουμανία, αν είναι προφανές ότι υφίστανται λιγότερο περιοριστικά μέτρα τα οποία καθιστούν δυνατή την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκει η εν λόγω νομοθεσία.

64 Τέλος, όσον αφορά την αναλογικότητα υπό στενή έννοια της ίδιας νομοθεσίας, προκειμένου να παρασχεθούν στο αιτούν δικαστήριο στοιχεία που θα του επιτρέψουν να προβεί σε μια τέτοια εξέταση, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι για τον καθορισμό της εύλογης ή κατάλληλης αμοιβής η οποία πρέπει να καταβάλλεται στους δικαιούχους πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική αξία της χρήσεως των έργων στο πλαίσιο της ραδιοτηλεοπτικής μεταδόσεως. Πράγματι, μόνον υπό την προϋπόθεση αυτή μπορεί να διασφαλισθεί δίκαιη ισορροπία μεταξύ, αφενός, του συμφέροντος των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων για την προστασία της διανοητικής τους ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη, και, αφετέρου, της προστασίας των συμφερόντων των χρηστών φωνογραφημάτων (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 29ης Ιουλίου 2019, Pelham κ.λπ., C-476/17, EU:C:2019:624, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

65 Ειδικότερα, αμοιβή της οποίας το ύψος υπολείπεται της αξίας αυτής δεν μπορεί να θεωρηθεί εύλογη ή κατάλληλη υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας.

66 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο και στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115, το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26 καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου του 52, παράγραφος 1, έχουν την έννοια ότι δεν αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία δεν εγγυάται στους παραγωγούς φωνογραφημάτων κατ' αποκοπήν αμοιβή για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς και η οποία καταργεί, κατόπιν παρελεύσεως 90 ημερών από της δημοσιεύσεώς της, τις διατάξεις σχετικά με την ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, οι οποίες είχαν θεσπισθεί με την προϊσχύσασα μεθοδολογία, χωρίς ωστόσο να τροποποιούν τα κριτήρια υπολογισμού της αμοιβής και χωρίς να προβλέπουν μέγιστη διάρκεια για τη θέση σε ισχύ νέας μεθοδολογίας για τον καθορισμό του ύψους της, υπό την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία αυτή εγγυάται τον εύλογο ή κατάλληλο χαρακτήρα της αμοιβής που καταβάλλεται στους δικαιούχους και ότι είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

Επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

67 Η Dada Music ισχυρίζεται ότι το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτα, για τον λόγο ότι τα ερωτήματα αυτά δεν έχουν σχέση με την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. Συγκεκριμένα, ο UPFR δεν ζήτησε από το εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν οι αμοιβές σε ποσοστά που υπολογίζονται αναλόγως των πραγματικών εσόδων που δηλώνουν οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν δίκαιο και εύλογο χαρακτήρα.

68 Κατά πάγια νομολογία, η διαδικασία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αποτελεί μέσο συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, με το οποίο το Δικαστήριο τους παρέχει τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς επί της οποίας καλούνται να αποφανθούν (αποφάσεις της 20ής Ιουνίου 2013, Impacto Azul, C-186/12, EU:C:2013:412, σκέψη 26, και της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Επιβάλλεται να υπομνησθεί συναφώς ότι, στο πλαίσιο της ως άνω διαδικασίας, ο εθνικός δικαστής, ο οποίος έχει επιληφθεί της διαφοράς της κύριας δίκης και φέρει την ευθύνη της δικαστικής αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί, είναι αποκλειστικώς αρμόδιος να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες κάθε υποθέσεως, τόσο αν η προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και αν τα ερωτήματα τα οποία υποβάλλει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο υποχρεούται κατ' αρχήν να απαντήσει. Ως εκ τούτου, συντρέχει τεκμήριο λυσιτέλειας για τα ερωτήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης. Το Δικαστήριο μπορεί, επομένως, να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (πρβλ. απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, BalevBio, C-76/20, EU:C:2021:441, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

70 Κατά πάγια επίσης νομολογία, η ανάγκη να δοθεί ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που να είναι χρήσιμη για τον εθνικό δικαστή επιβάλλει να ορίσει αυτός το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα ερωτήματα που υποβάλλει ή να εξηγήσει τις πραγματικές περιστάσεις στις οποίες στηρίζονται τα ερωτήματα αυτά. Η απόφαση περί παραπομπής πρέπει επιπλέον να αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους που ώθησαν τον εθνικό δικαστή να διερωτηθεί ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και να θεωρήσει αναγκαία την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο (απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Roma Multiservizi και Rekeep, C-332/20, EU:C:2022:610, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

71 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε με επαρκή σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η απάντηση στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα είναι αναγκαία προκειμένου να μπορέσει να αποφανθεί επί της διαφοράς της κύριας δίκης. Ειδικότερα, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο επισήμανε ότι διερωτάτο ως προς τα κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση του δίκαιου και εύλογου χαρακτήρα της αμοιβής που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους και ως προς το αν, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι η αμοιβή που οφείλεται κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων που καθορίζονται στη νομοθεσία είναι αμελητέα, θα μπορούσε ή θα έπρεπε να εφαρμόσει εναλλακτικά κριτήρια προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι δικαιούχοι λαμβάνουν επαρκή αμοιβή.

72 Συνεπώς, το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτά.

Επί της ουσίας

73 Με το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, τα οποία πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν και υπό ποιες προϋποθέσεις οφείλει να εξακριβώσει αν το ποσό της αμοιβής που καταβάλλεται στους δικαιούχους, υπολογιζόμενο κατά τον τρόπο που ορίζει η εθνική νομοθεσία, διασφαλίζει επαρκή ισορροπία μεταξύ του συμφέροντος των δικαιούχων και του συμφέροντος των χρηστών φωνογραφημάτων και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν, επιλαμβανόμενο διαφοράς μεταξύ ιδιωτών, μπορεί να εφαρμόσει απευθείας τις διατάξεις της οδηγίας 2006/115 και της οδηγίας 2014/26 προκειμένου να αποκλείσει εθνική νομοθεσία η οποία δεν διασφαλίζει μια τέτοια ισορροπία.

74 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των όσων υπεμνήσθησαν στις σκέψεις 45 και 46 της παρούσας αποφάσεως, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς σχετικής με τον δίκαιο ή κατάλληλο χαρακτήρα της αμοιβής που οφείλεται στους δικαιούχους να προβεί στις σχετικές εξακριβώσεις, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη, όπως προκύπτει από το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, την οικονομική αξία της χρήσεως των δικαιωμάτων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως και της εκτάσεως της χρήσεως των έργων και άλλων αντικειμένων, καθώς και την αξία της υπηρεσίας που παρέχει ο οργανισμός διαχειρίσεως.

75 Στο πλαίσιο αυτό, εναπόκειται, μεταξύ άλλων, στο εθνικό δικαστήριο να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη φύση του δικαιώματος του δημιουργού καθώς και να επιδιώξει την προσήκουσα ισορροπία μεταξύ του συμφέροντος των δικαιούχων να εισπράττουν αμοιβή για τη χρήση των δικαιωμάτων τους και του συμφέροντος των χρηστών των φωνογραφημάτων να μπορούν να χρησιμοποιούν τα επίμαχα έργα και άλλα αντικείμενα υπό εύλογες προϋποθέσεις (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2020, SABAM, C-372/19, EU:C:2020:959, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

76 Συναφώς, η αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης κατοχυρώνει την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης έναντι του δικαίου των κρατών μελών και επιβάλλει σε όλες τις αρχές των κρατών μελών την υποχρέωση να διασφαλίζουν την πλήρη αποτελεσματικότητα των κανόνων της Ένωσης, το δε δίκαιο των κρατών μελών δεν μπορεί να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα που αναγνωρίζεται στους κανόνες αυτούς στο έδαφος των εν λόγω κρατών (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

77 Η αρχή αυτή επιβάλλει, μεταξύ άλλων, στα εθνικά δικαστήρια, προκειμένου να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα του συνόλου των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, να ερμηνεύουν, στο μέτρο του δυνατού, το εσωτερικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης και να παρέχουν στους ιδιώτες τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποζημίωση όταν τα δικαιώματά τους θίγονται από παράβαση του δικαίου της Ένωσης καταλογιζόμενη σε κράτος μέλος (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

78 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι εθνικό δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται διαφοράς ανακύπτουσας αποκλειστικώς μεταξύ ιδιωτών υποχρεούται, όταν εφαρμόζει τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου που θεσπίστηκαν προς μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο των υποχρεώσεων που προβλέπει οδηγία, να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των κανόνων του εθνικού δικαίου και να τους ερμηνεύει, στο μέτρο του δυνατού, υπό το πρίσμα του γράμματος και του σκοπού της οδηγίας προκειμένου να καταλήξει σε λύση σύμφωνη προς τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

79 Η αρχή της σύμφωνης προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου υπόκειται ωστόσο σε ορισμένα όρια. Συνεπώς, η υποχρέωση του εθνικού δικαστηρίου να λαμβάνει υπόψη το περιεχόμενο μιας οδηγίας όταν ερμηνεύει και εφαρμόζει τους οικείους κανόνες του εσωτερικού δικαίου οριοθετείται από τις γενικές αρχές του δικαίου και δεν μπορεί να αποτελέσει έρεισμα για contra legem ερμηνεία του εθνικού δικαίου (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 28 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

80 Προσέτι, επίσης δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, όταν δεν είναι δυνατή η σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής κανονιστικής ρύθμισης, η εν λόγω αρχή επιβάλλει στο εθνικό δικαστήριο στο οποίο έχει ανατεθεί, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του, η εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της Ένωσης την υποχρέωση να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αφήνοντας εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, χωρίς να υποχρεούται να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνισή της είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 30 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

81 Πάντως, πρέπει ακόμη να λαμβάνονται υπόψη και άλλα ουσιώδη χαρακτηριστικά του δικαίου της Ένωσης και, ειδικότερα, η φύση και τα έννομα αποτελέσματα των οδηγιών (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

82 Επομένως, μια οδηγία δεν μπορεί, αφ' εαυτής, να γεννά υποχρεώσεις εις βάρος ιδιώτη και, επομένως, δεν χωρεί επίκλησή της έναντι αυτού ενώπιον εθνικού δικαστηρίου. Συγκεκριμένα, δυνάμει του άρθρου 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο δεσμευτικός χαρακτήρας μιας οδηγίας, στον οποίο στηρίζεται η δυνατότητα επικλήσεώς της, υφίσταται μόνον έναντι «κάθε κράτους μέλους στο οποίο απευθύνεται», η δε Ένωση δύναται να επιβάλλει, κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο, υποχρεώσεις με άμεσο αποτέλεσμα εις βάρος ιδιωτών μόνον στις περιπτώσεις που της απονέμεται εξουσία εκδόσεως κανονισμών. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν μια διάταξη οδηγίας είναι σαφής, ακριβής και απαλλαγμένη αιρέσεων, δεν παρέχει στον εθνικό δικαστή τη δυνατότητα να αφήσει ανεφάρμοστη αντίθετη προς αυτή διάταξη του εσωτερικού δικαίου, εάν, κατ' αυτόν τον τρόπο, επιβάλλεται πρόσθετη υποχρέωση σε ιδιώτη (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

83 Επομένως, εθνικό δικαστήριο δεν υποχρεούται, βάσει του δικαίου της Ένωσης και μόνον, να αφήσει ανεφάρμοστη διάταξη του εθνικού δικαίου αντίθετη προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης αν η τελευταία αυτή διάταξη στερείται άμεσου αποτελέσματος, με την επιφύλαξη πάντως της δυνατότητας του δικαστηρίου αυτού, καθώς και κάθε αρμόδιας εθνικής διοικητικής αρχής, να μην εφαρμόσει, βάσει του εσωτερικού δικαίου, κάθε διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία δεν έχει άμεσο αποτέλεσμα (απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

84 Κατόπιν των ανωτέρω σκέψεων, στο τρίτο και στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο, το οποίο έχει επιληφθεί διαφοράς μεταξύ ιδιωτών σχετικά με τον εύλογο ή κατάλληλο χαρακτήρα της αμοιβής που καταβάλλεται στους δικαιούχους για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τον τρόπο που ορίζει η εθνική νομοθεσία, να εξακριβώσει αν η αμοιβή αυτή είναι εύλογη ή κατάλληλη, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, ήτοι αν διασφαλίζει την ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των δικαιούχων και των συμφερόντων των χρηστών των φωνογραφημάτων αυτών. Αν η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής δεν επιτρέπει τον καθορισμό τοιαύτης αμοιβής, δεν είναι δυνατή η επίκληση των διατάξεων των οδηγιών αυτών για τη μη εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας, εκτός αν το εσωτερικό δίκαιο ορίζει άλλως.

Επί των δικαστικών εξόδων

85 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σε αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας, το άρθρο 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής

ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά, καθώς και το άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου του 52, παράγραφος 1,

έχουν την έννοια ότι:

δεν αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία δεν εγγυάται στους παραγωγούς φωνογραφημάτων κατ' αποκοπήν αμοιβή για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς και η οποία καταργεί, κατόπιν παρελεύσεως 90 ημερών από της δημοσιεύσεώς της, τις διατάξεις σχετικά με την ελάχιστη κατ' αποκοπήν αμοιβή για τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, οι οποίες είχαν θεσπισθεί με την προϊσχύσασα μεθοδολογία, χωρίς ωστόσο να τροποποιούν τα κριτήρια υπολογισμού της αμοιβής και χωρίς να προβλέπουν μέγιστη διάρκεια για τη θέση σε ισχύ νέας μεθοδολογίας για τον καθορισμό του ύψους της, υπό την προϋπόθεση ότι η νομοθεσία αυτή εγγυάται τον εύλογο ή κατάλληλο χαρακτήρα της αμοιβής που καταβάλλεται στους δικαιούχους και είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

2) **Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί διαφοράς μεταξύ ιδιωτών σχετικά με τον εύλογο ή κατάλληλο χαρακτήρα της αμοιβής που καταβάλλεται στους δικαιούχους για τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τον τρόπο που ορίζει η εθνική νομοθεσία, να εξακριβώσει αν η αμοιβή αυτή είναι εύλογη ή κατάλληλη, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2006/115 και του άρθρου 16, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2014/26, ήτοι αν διασφαλίζει την ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των δικαιούχων και των συμφερόντων των χρηστών των φωνογραφημάτων. Αν η εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής δεν επιτρέπει τον καθορισμό τοιαύτης αμοιβής, δεν είναι δυνατή η επίκληση των εν λόγω διατάξεων για τη μη εφαρμογή της, εκτός αν το εσωτερικό δίκαιο ορίζει άλλως.**

(υπογραφές)